

Türkiye’de Taşıma ve Taşıma Araçları ile İlgili Sorunlara İlişkin Yönetici, Öğretmen, Öğrenci ve Araç Sürücülerinin Algıları

Ergün Recepoğlu¹

Özet

Bu araştırmanın amacı Türkiye’de taşıma ve taşıma araçları ile ilgili sorunlara ilişkin yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin algılarını ve araç sürücülerinin durumunu incelemektir. Bu araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu Kastamonu, Karabük ve Çankırı illerinin merkez ilçelerindeki yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerini oluşturmaktadır. Verilerin çözümü ve yorumlanmasında frekans, yüzde dağılımları, aritmetik ortalamalar ve t testi kullanılmıştır. Taşıma ve taşıma araçlarıyla ilgili sorunlara ilişkin bulgular incelendiğinde yönetici, öğretmen ve öğrenci ve araç sürücülerine göre kış aylarında yolların kapanmasının ve bozulmasının taşımayı güçleştirmesi, öğrencilere göre taşıma araçlarında emniyet kemerinin olmaması, araç sürücülerinin sigara içmesi ve taşıma araçlarına öğrenciler ve görevli personel dışında kimselerin alınması, araç sürücülerine göre de taşıma araçlarında öğrencileri denetleyecek ve onlarla ilgilenecek refakatçi öğretmen ya da görevlinin olmaması başlıca sorun maddeleri olarak görülmektedir. Ayrıca yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin görüşleri arasında taşıma ve taşıma araçlarıyla ilgili birçok sorun maddesinde anlamlı bir fark saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: Taşıma, taşıma araçları, yönetici, öğretmen, öğrenci, araç sürücüsü

Abstract

The aim of this research is to analyze perceptions of managers, teachers, students and drivers of school bussing vehicles about the problems of school bussing and school bussing vehicles and the situation of drivers of school bussing vehicles in Turkey. This research is a descriptive study in the survey model. The study group includes managers, teachers, students and drivers of school bussing vehicles in central provinces of Kastamonu, Karabük and Çankırı. The frequency, percentage, arithmetic means and t test were used in data analysis and in the interpretation of the data. When we evaluate the research findings about the problems of school bussing and school bussing vehicles; According to the managers, teachers, students and drivers of school bussing vehicles, Difficulties faced in transportation because of deteriorated and blocked ways in winters, absence of seat belts in transportation vehicles, bus driver’s cigarette smoking and taking any kind of people to these vehicles except students and personnel, absence of guide teacher or personnel who will control and take care of students in transportation vehicles are seen as a main problem areas. Also; there is a meaningful difference in most of the problem articles about school bussing and transportation vehicles between the opinions of managers, teachers, students and drivers of school bussing vehicles.

Key words: School bussing, school bussing vehicles, manager, teacher, student, drivers

GİRİŞ

Türkiye’de öğrenci taşımada servis araçlarının kullanımının ve sekiz yıllık zorunlu eğitimle birlikte taşımada eğitim uygulamasının yaygınlaşmasıyla birlikte taşımada ve taşıma araçlarında karşılaşılan sorunlar gündeme gelmiş, araç sürücülerinin durumu ve yeterlikleri sorgulanmaya başlanmıştır. Zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılmasıyla birlikte taşımada eğitimin de kapsamının genişleyeceği düşünülmektedir. Türkiye’de taşımada eğitim kapsamı dışında da öğrencilerin büyük bir çoğunluğu okullara servis araçlarıyla taşınmaktadır. İşte bu noktada taşıma ve taşıma araçlarında karşılaşılan sorunların tespiti ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin getirilmesi, araç sürücülerinin durumunun ve yeterliklerinin incelenmesi geleceğimiz olan çocuklarımızın rahat, sağlıklı ve güvenli bir şekilde okullarına taşınması açısından oldukça önemlidir.

¹ Yrd. Doç. Dr., Kastamonu Üniversitesi, erecepoglu@kastamonu.edu.tr

Zorunlu Eğitim ve Taşınalı Eğitim Uygulaması

Türkiye Cumhuriyetinde eğitim faaliyetleri merkezi olarak Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Milli eğitim sistemi tüm yurttaşları bilgi ve teknoloji çağının güçlükleriyle baş edebilen, eleştirel düşünebilen, problem çözme becerileri gelişmiş, demokratik değerlere saygılı, sorumluluk duygusu yüksek, Atatürk ilke ve inkılablarına bağlı bireyler olarak yetiştirmeyi amaçlamaktadır. İlköğretim (ilkokul-ortaokul) ve ortaöğretim okulları bu amaçları gerçekleştirmekle görevli zorunlu eğitim kurumlarıdır ve zorunlu eğitimin süresi 12 yıldır. Zorunlu eğitimin kapsamının genişlemesi doğal olarak taşınalı eğitim uygulamasının da kapsamının genişlemesine neden olacaktır.

Taşınalı eğitim uygulaması az nüfuslu dağınık yerleşim birimlerinde yaşayan İlköğretim çağındaki çocuklara eğitim sağlamayı ve birleştirilmiş sınıflı okulların sayısını azaltarak daha kaliteli eğitim ve öğretim faaliyetlerini sunmayı amaçlamaktadır. Öğrenciler bölgelerinden merkez okullara gününbirlik servis araçlarıyla taşınmaktadır. Taşınan çocukların ulaşım, öğle yemeği, kitap ve kırtasiye gibi ihtiyaçları Milli Eğitim Bakanlığı tarafından karşılanmaktadır. Zorunlu eğitim çağındaki çocuklarımızın okullarına güvenli ve sağlıklı bir şekilde ulaştırılmasında önemli roller üstlenen taşınalı eğitim uygulamasının kapsamı gittikçe genişlemekte, etkisi de artmaktadır.

Türkiye’de taşınalı eğitim uygulaması ilk kez 1989-1990 öğretim yılında Kırklareli ve Kocaeli illerinde "pilot uygulama" olarak başlatılmış, 1990-1991 öğretim yılından itibaren bu illerin yanı sıra Antalya, Balıkesir, Çankırı, Gaziantep, Konya, Çanakkale ve Van illerinde de uygulanmaya başlanmıştır. 1994-1995 öğretim yılında bu uygulama kapsamına alınan illerin sayısı 57’ye yükselmiştir. 1997-1998 öğretim yılında sekiz yıllık eğitime geçişle birlikte 70 ili kapsayacak şekilde ilkeleri ve ölçütleri belirlenerek yaygınlaştırılmıştır. Aşağıda yıllara göre taşınalı ilköğretim uygulamasının gelişimi verilmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Yıllara Göre Taşınalı İlköğretim Uygulamasının Gelişimi

Öğretim Yılı	İl Sayısı	İlçe Sayısı	Taşınan Okul Sayısı	Merkez Okul Sayısı	Taşınan Öğrenci Sayısı
1989-1990	2	-	12	5	305
1990-1991	9	35	258	78	3.289
1991-1992	29	160	1.094	408	18.256
1992-1993	43	325	2.371	938	53.676
1993-1994	56	537	4.416	1.653	84.263
1994-1995	57	493	4.683	1.630	74.981
1995-1996	62	557	5.994	2.182	95.554
1996-1997	64	576	2.336	7.502	120.998
1997-1998	72	740	18.213	4.803	281.833
1998-1999	75	810	27.081	5.697	521.218
1999-2000	75	812	27.994	5.633	635.041
2000-2001	76	791	25.967	5.249	607.918
2001-2002	78	801	27.665	5.373	636.508
2002-2003	79	814	28.044	5.424	661.757
2003-2004	79	812	28.493	5.634	642.133
2004-2005	80	809	29.145	6.337	698.061
2005-2006	80	807	30.383	5.742	667.537
2006-2007	81	805	31.076	5.843	694.520
2007-2008	81	798	31.874	6.164	692.369
2008-2009	80	802	34.519	5.851	683.415
2009-2010	80	802	32.504	5.759	667.641
2010-2011	81	805	36.208	5.852	687.056
2011-2012	-	-	-	-	-
2012-2013	81	-	27 635	7 037	810 809

Kaynak: MEB İlköğretim Genel Müdürlüğü; MEB Sayısal veriler 2001; 2002; 2003; 2004; 2005; 2006; MEB Milli Eğitim İstatistikleri, 2007; 2008; 2009; 2010; 2011; 2013, meb.gov.tr. (Not: 2011-2012 yıllarına ait istatistiki verilerde taşınalı eğitimle ilgili bir veriye ulaşılamamıştır.)

Tablo 1 incelendiğinde Taşınalı eğitim uygulamasının başladığı 1989-1990 eğitim-öğretim yılında, uygulamaya dâhil olan 2 ilde, 5 taşıma merkezi okula 12 yerleşim biriminden toplam 305 öğrencinin taşındığı görülmektedir. 1995-1996 eğitim öğretim yılında uygulama kapsamındaki il sayısı 62 olurken, taşınan öğrenci sayısı 95.554 olmuştur. 1998-1999 yılı itibarıyla taşınan öğrenci sayısı bir önceki yılın iki katına çıkarak 521.218'e ulaşmıştır. Bu artışın nedeni, zorunlu eğitimin sekiz yıla çıkarıldığı 1997-1998 eğitim-öğretim dönemini takip eden yıllarda ilköğretime kayıt yaptıran öğrenci sayısındaki artış olabilir. 2012-2013 eğitim öğretim yılı itibarıyla toplam 10.979.301 ilköğretim öğrencisinin 810.809'u taşınalı eğitim kapsamında eğitim hakkından yararlanmaktadır.

Taşınalı eğitim uygulaması 1989 yılından beri kapsamı genişleyerek devam etmektedir. Özellikle zorunlu eğitimin yaygınlaştırılması noktasında üstlendiği ve üstleneceği rol önemlidir. Sayısal veriler özellikle ilköğretimin sekiz yıla çıkarıldığı dönem ve sonrasında taşınalı ilköğretim uygulamasının sürece büyük katkı sağladığını göstermektedir. Zorunlu eğitimin 12 yıla çıkarılmasıyla birlikte taşınalı eğitim uygulamasının daha da yaygınlaşacağı düşünülmektedir. 2012-2013 yılı örgün eğitim istatistiki verilerine göre ortaöğretim düzeyinde toplam 4.995.623 öğrenciden taşınan öğrenci sayısının 376.566 olması taşınalı eğitim uygulamasının daha da yaygınlaşacağını bir göstergesidir.

Türkiye'de taşınalı eğitim kapsamı dışında da öğrencilerin büyük bir çoğunluğu okullara servis araçlarıyla taşınmaktadır. İşte bu noktada taşıma ve taşıma araçlarında karşılaşılan sorunların tespiti ve bu sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin getirilmesi, geleceğimiz olan çocuklarımızın rahat, sağlıklı ve güvenli bir şekilde okullarına taşınması açısından oldukça önemlidir.

Taşıma ve Taşıma Araçlarında Karşılaşılan Sorunlar

Taşıma ve taşıma araçlarında karşılaşılan sorunlara ilişkin olarak yapılan araştırmaların sonuçları aşağıda özetlenmiştir.

Büyükkaragöz ve Şahin (1995) tarafından yapılan araştırmada öğretmen, yönetici ve veliler taşıma esnasında velilerin endişeye kapıldıklarını ifade etmişlerdir. Karakütük (1996) tarafından yapılan araştırma bulgularına göre Yöre halkının servis araçlarına binmesi, çocukların ayakta gidip gelmesi ve yolların bozuk olması ve yolların taşıma için uygun olmaması karşılaşılan en önemli sorunlardır. Altunsaray (1996) tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre; öğrencileri taşıyan araçların kapasite olarak yeterli olmadığı, kışın araçların yeterince ısınmadığı, araç sürücülerinin periyodik sağlık kontrollerinin yapılmadığı, ancak öğrencilerin zamanında taşındığı ifade edilmiştir.

Özkan (1997) tarafından yapılan araştırma bulgularına göre firma veya şoförlerden dolayı karşılaşılan güçlükler, iklim ve yol şartlarının bozuk olmasından doğan güçlükler ve taşıyıcı firma veya sürücülerin eğitimsiz olmaları nedeniyle trafik kazası tedirginliklerinin artması temel sorunlar olarak ifade edilmiştir. Yılmaz (1998) tarafından yapılan araştırmanın bulguları şöyledir: Öğrencilerin taşınmalarında kullanılan araçların çocukların sağlık, güvenlik ve emniyetle taşınmalarına uygunluğu konusunda, yöneticilere göre öğretmen ve veliler daha kaygılıdır. Yönetici, öğretmen ve veliler, taşıma işinde az da olsa aksamalar olduğu görüşündedirler. Yöneticilere göre, taşıma işinde kullanılan araçlardan ve bu araçları kullanan sürücülerden Okul Servis Araçları Hizmet Yönetmeliği'nde belirtilen özellikleri taşımayanlar vardır. Öğretmenler, öğrencilerin yolculuk yapmalarından kaynaklanan yorgunluk gösterdiklerinden derslerde dikkat ve ilginin azaldığı görüşündeler. Büyükboyacı (1998) tarafından yapılan araştırmanın bulgularına göre, taşınalı ilköğretim için devletin yaptığı harcamaların yetersiz kalması, taşıma araçlarına öğrencilerin dışında kimselerin

alınması ve taşıma araçlarının taşımaya uygun olmaması başlıca sorunlar olarak görülmektedir.

Baş (2001) tarafından yapılan araştırmanın bulgularına göre araştırmaya katılan yöneticiler ve öğretmenler taşımaya uygun eğitim ile ilgili konularda velilerin görüşünün alınmaması, taşıma araçlarının taşımaya uygun olmaması, taşımaya uygun eğitimle gelen öğrencilerin yorgun düşmesi, kış aylarında yolların bozularak taşımayı güçleştirilmesi, araç şoförlerinin yeterli eğitime sahip olmaması, okul yönetiminde sorunların artması konularında sorunlar olduğunu ifade etmektedirler.

Kabaş (2006) tarafından yapılan araştırmanın bulgularına göre; araştırmaya katılan yöneticiler; taşıma araçlarına öğrenciler dışında kişilerin alınması; taşımaya uygun eğitimle gelen öğrencilerin yorgun düşmesi; kış aylarında yolların bozularak taşımayı güçleştirilmesi; araç sahiplerinin yeterli eğitime sahip olmaması; yolların taşımaya uygun eğitim için uygun olmaması; maddelerindeki sorunların var olduğunu belirtmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenler; taşımaya uygun eğitimle gelen öğrencilerin yorgun düşmesi; taşıma araçlarına öğrenciler dışında kişilerin alınması; kış aylarında yolların bozularak taşımayı güçleştirilmesi; araç şoförlerinin yeterli eğitime sahip olmaması ve yolların taşımaya uygun eğitim için uygun olmaması maddelerinde sorunların yaşandığını ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan veliler ise kış aylarında yolların bozularak taşımayı güçleştirilmesinin yaşanan başlıca sorun maddesi olduğunu ifade etmişlerdir.

Yeşilyurt, Orak, Tozlu, Uçak ve Sezer (2007) tarafından yapılan araştırma bulgularına göre yöneticiler, öğretmenler ve öğrenciler, yol ve iklim şartlarının taşımaya uygun uygulamaya elverişli olmadığı ve taşıma araçlarına öğrenciler dışında kişilerin alındığı ve bu yüzden öğrencilerin ayakta gidip gelmek zorunda kaldıklarını ifade etmişlerdir. Küçük (2010) tarafından yapılan araştırma bulgularına göre servis şoförlerinin yeterli eğitime sahip olmamalarıyla ve servislere öğrenci dışında yolcu alınmasıyla ilgili sorunlar, yönetici ve öğretmenlere göre ara sıra yaşanmaktadır. Servis araçlarının yolcu kapasiteleri üstünde öğrenci taşımalarına bağlı sorunlar, yönetici ve öğretmenlere göre nadiren yaşanmaktadır. İhaleyi alan araçların yetersizlikleriyle ilgili (ısıtma, emniyet tedbirleri, havalandırma vb.) sorunlar, yönetici ve öğretmenlere göre nadiren yaşanmaktadır. Taşıma esnasında öğrencilerin servis aracı içerisindeki olumsuz davranışlarıyla (gürültü yapma, camdan sarkma, ayakta yolculuk yapma vb.) ilgili sorunlar, yönetici ve öğretmenlere göre ara sıra yaşanmaktadır. Servis şoförlerinin hareket saatlerine uymamalarıyla ilgili sorunlar, yönetici ve öğretmenlere göre nadiren yaşanmaktadır. Servis şoförlerinin araç kullanmaları esnasındaki olumsuz davranışlarıyla (sigara içme, yüksek sesle müzik dinleme vb.) ilgili sorunlar, yönetici ve öğretmenlere göre nadiren yaşanmaktadır.

Boğa (2010) tarafından yapılan araştırmanın bulguları değerlendirildiğinde; katılımcılar uygulama yöntemlerine ilişkin olarak özellikle öğrencilerin servis araçlarında ayakta gelip gitmek durumunda kalmaları ve servis şoförlerinin öğrencilere hal ve hareketleri ile iyi örnek olmamaları konusunda sorun olduğu yönünde görüş belirtmişlerdir. Ağırkaya (2010) tarafından yapılan araştırmanın bulgularına göre; şoförlerin davranışlarının öğrencileri olumsuz yönde etkilediği, servislerde öğrencileri mağdur edildiği, öğrencilerin bireysel şikâyetlerine rağmen servislerde yaşanan güçlükler için somut adımların atılmadığı saptanmıştır.

Taşdemir (2010) tarafından yapılan araştırmanın sonuçlarına göre veliler taşımaya uygun eğitim uygulamasında araçlarda rehber görevlinin eksikliğini ve yöre halkının taşıma araçlarına binmesi nedeniyle çocukların ayakta gitmek durumunda kalmalarını sorunlu durumlar olarak ifade etmişlerdir. Uçak (2010), çalışmasında servis şoförlerinin eğitimsiz olduklarını ve öğrencilerin servis şoförlerinden şikâyetçi olduklarını ifade etmiştir.

Turan (2011) tarafından yapılan araştırmanın bulguları şöyle özetlenebilir: Taşımaya uygun eğitim uygulaması kapsamında, taşıma işinde kullanılan servis araçları, araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenlerin çoğu tarafından "orta" seviyede güvenilir bulunmuştur.

Araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenlerin çoğu, araç sürücülerinin öğrenciler ile “kısmen yeterli” düzeyde sağlıklı iletişim kurabildiği görüşündedir. Yönetici ve öğretmenlerin çoğu, taşıma araçlarına öğrenciler dışında “nadiren”, öğrencilerin çoğu ise “bazen” yolcu alındığı görüşündedir. Öğrenciler, taşıma araçlarının okula zamanında ulaşamamasını en çok “öğrencilerin araçları bekletmeleri” ve “kötü hava ve yol şartları” gibi nedenlere bağlamaktadır.

Genel olarak araştırmaların sonuçları değerlendirildiğinde taşınmalı eğitim uygulamasında karşılaşılan bazı problemlerin halen devam ettiği görülmektedir. Sorunların özellikle taşıma araçları, araç sürücülerini ve yol durumları ile ilgili sorunlar üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Bu sorunların tespiti, tahlil edilmesi ve sorunlara yapıcı ve etkili çözümlerin bulunması sistemin sağlıklı ve daha faydalı işleyebilmesi açısından çok önemlidir. Çünkü zorunlu eğitim kapsamında nüfusun önemli bir bölümü taşınmalı eğitim uygulamasından, dolayısıyla karşılaşılan sorunlardan da doğrudan etkilenmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Türkiye’de taşıma ve taşıma araçları ile ilgili sorunları tespit etmektir. Bu kapsamda yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin görüşleri doğrultusunda sorunlar belirlenmeye çalışılmış ve çözüm önerileri geliştirilmiştir. Bu amaca ulaşabilmek için aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin algılarına göre taşıma ve taşıma araçları ile ilgili sorunlar nelerdir?
2. Taşıma ve taşıma araçları ile ilgili sorunlara ilişkin araç sürücülerinin algıları ile yönetici, öğretmen, öğrencilerin algıları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma var olan durumu tespit etmeye yönelik tarama modelinde betimsel bir araştırmadır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2005-2006 eğitim-öğretim yılında Kastamonu, Çankırı ve Karabük illeri merkez ilçelerinde taşıma merkezi olan okullarda görev yapan ilköğretim okullarındaki yöneticiler, öğretmenler, öğrenciler ve araç sürücülerini oluşturmaktadır. İlköğretim okulu yöneticilerinin (38) tümüne, öğretmenlerin ise anket yapıldığında okulda görevli olanlara (256) ulaşılmıştır. Taşıma merkezi olan toplam 25 ilköğretim okulunda çoğunlukla sekizinci sınıf öğrencilerine anket uygulanmış olup, öğrenci sayılarının yetersiz kaldığı durumlarda okulların yedinci sınıflarından seçilmiş öğrencilere anketler uygulanmıştır, sonuçta 440 öğrenci sayısına ulaşılmıştır. Taşıma merkezi olan okullara öğrenci taşıyan araç sürücülerininse büyük bir çoğunluğuna, 155 kişi ile %75’ine ulaşılmıştır.

Böylece araştırmaya Kastamonu, Karabük ve Çankırı illeri merkez ilçelerindeki 14 okulda, 38 okul yöneticisi, 256 öğretmen, 440 öğrenci ve 155 araç sürücüsü olmak üzere toplam 889 kişi katılmıştır (Tablo 2).

Tablo 2. Katılımcıların görevlerine ilişkin yüzde ve frekans dağılımları

Katılımcı Grupları	f	%
Yönetici	38	4,3
Öğretmen	256	28,8
Öğrenci	440	49,5
Araç Sürücüsü	155	17,4
Toplam	889	100

Araştırmaya katılan katılımcıların %49,5'i ile en fazla yoğunluğunu öğrenciler oluşturmaktadır. Bunu sırasıyla %28,8 ile öğretmenler, %17,4 ile araç sürücülere ve %4,3 ile yöneticiler izlemektedir. Katılımcıların cinsiyetlerine ilişkin bulgulara tablo 3'de yer verilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların cinsiyetlerine ilişkin yüzde ve frekans dağılımları

Cinsiyet	f	%
Kadın	360	40,5
Erkek	529	59,5
Toplam	889	100

Araştırmaya katılan katılımcıların %59,5'ini 529 kişiyle erkekler, %40,5'ini ise 360 kişiyle kadınlar oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Çalışma grubunda bulunan 38 yönetici, 256 öğretmen, 440 öğrenci ve 155 araç sürücüsüne araştırmanın amacına uygun bilgi toplamak için geliştirilen anket uygulanmıştır. Anket uygulanmadan önce kapsam geçerliliği için ilgili alandaki uzmanların görüşlerine başvurulmuştur. Kaiser Meyer Olkin Ölçek Geçerliliği ise .85'tir. Barlett Sphericity testi de anlamlı çıkmıştır. Anketin güvenilirlik testi yapılmış ve bu testin sonucunda anketin iç tutarlılık Cronbach Alfa katsayısı .82 olarak bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Verilerin analizi ve yorumlanmasında frekans, yüzde dağılımları, aritmetik ortalamalar ve t testi kullanılmıştır. Bu süreçte SPSS for MS Windows (11.5) paket programından yararlanılmıştır.

BULGULAR

1. Taşıma ve Taşıma Araçları ile İlgili Sorunlara İlişkin Bulgular

Taşıma ve taşıma araçları ile ilgili sorunlara ilişkin bulgular Tablo 4 ile Tablo 35 arasında verilmiştir.

Tablo 4. Taşıma araçlarında öğrencilerin sıkışık ve ayakta gidip gelmesine ilişkin yüzde ve frekans dağılımları

Katılımcı Grupları	Böyle bir sorun yoktur		Kısmen böyle bir sorun vardır		Çoğu zaman böyle bir sorun vardır		Her zaman böyle bir sorun vardır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yönetici	26	68,4	11	28,9	1	2,6	-	-	38	100
Öğretmen	124	48,4	92	35,9	27	10,5	13	5,1	256	100
Öğrenci	287	65,2	83	18,9	34	7,7	36	8,2	440	100
Araç Sürücüsü	140	90,3	8	5,2	1	0,6	6	3,9	155	100
Toplam	577	64,9	194	21,8	63	7,1	55	6,2	889	100

"Taşıma araçlarında öğrencilerin sıkışık ve ayakta gidip gelmesi" maddesine verilen cevaplar incelendiğinde, yöneticilerin %68,4'ü bu maddeye böyle bir sorun yoktur, %30,4'ü kısmen ve çoğu zaman böyle bir sorun vardır, öğretmenlerin de %48,4'ü böyle bir sorun yoktur, %46,4'ü kısmen ve çoğu zaman böyle bir sorun vardır cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin ise %65,2'si böyle bir sorun yoktur, %28,5'i kısmen ve çoğu zaman böyle bir sorun vardır görüşünü bildirmişlerdir. Araç sürücülerinin büyük çoğunluğu ise (%90,3) böyle bir sorun olmadığını ifade etmişlerdir. Bu bulgulara göre toplamda yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin büyük çoğunluğu, %64,9 oranla taşıma araçlarında öğrencilerin sıkışık ve ayakta gidip gelmesini bir sorun olarak görülmediği konusunda aynı fikirdedirler. Yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin %35,1'i ise kısmen, çoğu zaman ve her

zaman böyle bir sorun olduğu konusunda görüş bildirmiştir. Sonuç olarak taşıma merkezi olan ilköğretim okullarında taşıma araçlarında öğrencilerin sıkışık ve ayakta gidip gelmesi kısmen bir sorun olarak görülmektedir.

Tablo 5. Taşıma araçlarına öğrenciler ve görevli personel dışında kimselerin alınmasına ilişkin yüzde ve frekans dağılımları

Katılımcı Grupları	Böyle bir sorun yoktur		Kısmen böyle bir sorun vardır		Çoğu zaman böyle bir sorun vardır		Her zaman böyle bir sorun vardır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yönetici	24	63,2	11	28,9	2	5,3	1	2,6	38	100
Öğretmen	119	46,5	84	32,8	33	12,9	20	7,8	256	100
Öğrenci	223	50,7	129	29,3	54	12,3	34	7,7	440	100
Araç Sürücüsü	134	86,5	17	11	2	1,3	2	1,3	155	100
Toplam	500	56,2	241	27,1	91	10,2	57	6,4	889	100

“Taşıma araçlarına öğrenciler ve görevli personel dışında kimselerin alınması” maddesine verilen cevaplar incelendiğinde, yöneticilerin %63,2’si bu maddeye böyle bir sorun yoktur, %34,2’si kısmen ve çoğu zaman böyle bir sorun vardır, öğretmenlerin de %46,5’i böyle bir sorun yoktur, %45,7’si kısmen ve çoğu zaman böyle bir sorun vardır cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin ise %50,7’si böyle bir sorun yoktur, %41,6’sı kısmen ve çoğu zaman böyle bir sorun vardır görüşünü bildirmişlerdir. Araç sürücülerinin büyük çoğunluğu ise (%86,5) böyle bir sorun olmadığını ifade etmişlerdir. Bu bulgulara göre toplamda yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin yarısından fazlası, %56,2 oranla taşıma araçlarına öğrenciler ve görevli personel dışında kimselerin alınmasının bir sorun olarak görülmediği konusunda aynı fikirdedirler. Yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin %43,7’si ise kısmen, çoğu zaman ve her zaman böyle bir sorun olduğu konusunda görüş bildirmiştir. Sonuç olarak taşıma merkezi olan ilköğretim okullarında taşıma araçlarına öğrenciler ve görevli personel dışında kimselerin alınması çoğu zaman özellikle yönetici, öğretmen ve öğrenciler tarafından sorun olarak görülmektedir.

Tablo 6. Araç sürücülerinin öğrencilerle yeterince iyi ve olumlu ilişkiler kuramamasına ilişkin yüzde ve frekans dağılımları

Katılımcı Grupları	Böyle bir sorun yoktur		Kısmen böyle bir sorun vardır		Çoğu zaman böyle bir sorun vardır		Her zaman böyle bir sorun vardır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yönetici	22	57,9	14	36,8	1	2,6	1	2,6	38	100
Öğretmen	120	46,9	99	38,7	26	10,2	11	4,3	256	100
Öğrenci	323	73,4	75	17	26	5,9	16	3,6	440	100
Araç Sürücüsü	149	96,1	4	2,6	2	1,3	-	-	155	100
Toplam	614	69,1	192	21,6	55	6,2	28	3,1	889	100

“Araç sürücülerinin öğrencilerle yeterince iyi ve olumlu ilişkiler kuramaması” maddesine verilen cevaplar incelendiğinde, yöneticilerin %57,9’su bu maddeye böyle bir sorun yoktur, %39,4’ü kısmen ve çoğu zaman böyle bir sorun vardır, öğretmenlerin de %46,9’u böyle bir sorun yoktur, %48,9’u kısmen ve çoğu zaman böyle bir sorun vardır cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin ise %73,4’ü böyle bir sorun yoktur, %22,9’u kısmen ve çoğu zaman böyle bir sorun vardır görüşünü bildirmişlerdir. Araç sürücülerinin büyük çoğunluğu ise (%96,1) böyle bir sorun olmadığını ifade etmişlerdir. Bu bulgulara göre toplamda yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin büyük çoğunluğu, %69,1 oranla araç sürücülerinin öğrencilerle yeterince iyi ve olumlu ilişkiler kuramamasının bir sorun olarak görülmediği konusunda aynı fikirdedirler. Yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin %30,9’u ise kısmen, çoğu zaman ve her zaman böyle bir sorun olduğu

konusunda görüş bildirmiştir. Sonuç olarak taşıma merkezi olan ilköğretim okullarında taşıma araçlarına öğrenciler ve görevli personel dışında kimselerin alınması kısmen özellikle yönetici ve öğretmenler tarafından sorun olarak görülmektedir. Soru maddesinin muhatapları olarak araç sürücülerinin ve öğrencilerin cevapları ise daha çok böyle bir sorunun olmadığı, olsa bile çok az olduğu yönündedir.

Tablo 7. Taşıma araçlarının okula zamanında ulaşamamasına ilişkin yüzde ve frekans dağılımları

Katılımcı Grupları	Böyle bir sorun yoktur		Kısmen böyle bir sorun vardır		Çoğu zaman böyle bir sorun vardır		Her zaman böyle bir sorun vardır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yönetici	28	73,7	9	23,7	1	2,6	-	-	38	100
Öğretmen	150	58,6	90	35,2	9	3,5	7	2,7	256	100
Öğrenci	300	68,2	93	21,1	26	5,9	21	4,8	440	100
Araç Sürücüsü	146	94,2	9	5,8	-	-	-	-	155	100
Toplam	624	70,2	201	22,6	36	4	28	3,1	889	100

“Taşıma araçlarının okula zamanında ulaşamaması” maddesine verilen cevaplar incelendiğinde, yöneticilerin %73,7’si bu maddeye böyle bir sorun yoktur, %26,3’ü kısmen ve çoğu zaman böyle bir sorun vardır, öğretmenlerin de %58,6’sı böyle bir sorun yoktur, %38,7’si kısmen ve çoğu zaman böyle bir sorun vardır cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin ise %68,2’si böyle bir sorun yoktur, %27’si kısmen ve çoğu zaman böyle bir sorun vardır görüşünü bildirmişlerdir. Araç sürücülerinin büyük çoğunluğu ise (%94,2) böyle bir sorun olmadığını ifade ederken sadece %5,8’i kısmen böyle bir sorunun olduğunu belirtmiştir. Bu bulgulara göre toplamda yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin büyük çoğunluğu, %70,2 oranla taşıma araçlarının okula zamanında ulaşamamasının bir sorun olarak görülmediği konusunda aynı görüştedirler. Yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin %22,6’sı ise kısmen böyle bir sorun olduğu konusunda görüş bildirmiştir. Sonuç olarak taşıma araçlarının okula zamanında ulaşamaması kısmen sorun olarak görülmektedir.

Tablo 8. Öğrencilerin okula gidip gelirken çok yorulmasına ilişkin yüzde ve frekans dağılımları

Katılımcı Grupları	Böyle bir sorun yoktur		Kısmen böyle bir sorun vardır		Çoğu zaman böyle bir sorun vardır		Her zaman böyle bir sorun vardır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yönetici	25	65,8	12	31,6	1	2,6	-	-	38	100
Öğretmen	123	48	104	40,6	19	7,4	10	3,9	256	100
Öğrenci	363	82,5	47	10,7	19	4,3	11	2,5	440	100
Araç Sürücüsü	139	89,7	12	7,7	4	2,6	-	-	155	100
Toplam	650	73,1	175	19,7	43	4,8	21	2,4	889	100

“Öğrencilerin okula gidip gelirken çok yorulması” maddesine verilen cevaplar incelendiğinde, yöneticilerin %65,8’i bu maddeye böyle bir sorun yoktur, %31,6’sı kısmen böyle bir sorun vardır, öğretmenlerin de %48’i böyle bir sorun yoktur, yine %48’si kısmen ve çoğu zaman böyle bir sorun vardır cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin ise %82,5’i böyle bir sorun yoktur, %15’i kısmen ve çoğu zaman böyle bir sorun vardır görüşünü bildirmişlerdir. Araç sürücülerinin büyük çoğunluğu ise (%89,7) böyle bir sorun olmadığını ifade ederken sadece %7,7’si kısmen böyle bir sorunun olduğunu belirtmiştir. Bu bulgulara göre toplamda yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin büyük çoğunluğu, %73,1 oranla öğrencilerin okula gidip gelirken çok yorulmasının bir sorun olarak görülmediği konusunda aynı görüştedirler. Yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin %24,5’i ise kısmen böyle bir sorun olduğu konusunda görüş bildirmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin okula gidip

gelirken çok yorulması özellikle yönetici ve öğretmenler tarafından kısmen sorun olarak görülmektedir.

Tablo 9. Taşımada kullanılan araçların okul servis araçları hizmet yönetmeliğinde belirtilen özellikleri taşımamasına ilişkin yüzde ve frekans dağılımları

Katılımcı Grupları	Böyle bir sorun yoktur		Kısmen böyle bir sorun vardır		Çoğu zaman böyle bir sorun vardır		Her zaman böyle bir sorun vardır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yönetici	29	76,3	7	18,4	1	2,6	1	2,6	38	100
Öğretmen	151	59	79	30,9	16	6,3	10	3,9	256	100
Öğrenci	361	82	58	13,2	15	3,4	6	1,4	440	100
Araç Sürücüsü	149	96,1	5	3,2	1	0,6	-	-	155	100
Toplam	690	77,6	149	16,8	33	3,7	17	1,9	889	100

“Taşımada kullanılan araçların okul servis araçları hizmet yönetmeliğinde belirtilen özellikleri taşımaması” maddesine verilen cevaplar incelendiğinde, yöneticilerin %76,3’ü bu maddeye böyle bir sorun yoktur, %18,4’ü kısmen böyle bir sorun vardır, öğretmenlerin de %59’u böyle bir sorun yoktur, %36,9’u kısmen ve çoğu zaman böyle bir sorun vardır cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin ise %82’si böyle bir sorun yoktur, %16,6’sı kısmen ve çoğu zaman böyle bir sorun vardır görüşünü bildirmişlerdir. Araç sürücülerinin büyük çoğunluğu ise (%96,1) böyle bir sorun olmadığını belirtmiştir. Bu bulgulara göre toplamda yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin büyük çoğunluğu, %77,6 oranla taşımada kullanılan araçların okul servis araçları hizmet yönetmeliğinde belirtilen özellikleri taşıdıkları konusunda aynı görüştedirler. Yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin %19,8’i ise kısmen böyle bir sorun olduğu konusunda görüş bildirmiştir. Sonuç olarak taşımada kullanılan araçların okul servis araçları hizmet yönetmeliğinde belirtilen özellikleri taşımaması kısmen sorun olarak görülmektedir.

Tablo 10. Yolların sürekli bozuk olmasının taşımayı engellemesine ilişkin yüzde ve frekans dağılımları

Katılımcı Grupları	Böyle bir sorun yoktur		Kısmen böyle bir sorun vardır		Çoğu zaman böyle bir sorun vardır		Her zaman böyle bir sorun vardır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yönetici	18	47,4	16	42,1	4	10,5	-	-	38	100
Öğretmen	104	40,6	102	39,8	32	12,5	18	7	256	100
Öğrenci	226	51,4	138	31,4	29	6,6	47	10,7	440	100
Araç Sürücüsü	42	27,1	94	60,6	12	7,7	7	4,5	155	100
Toplam	390	43,9	350	39,4	77	8,7	72	8,1	889	100

“Yolların sürekli bozuk olmasının taşımayı engellemesi” maddesine verilen cevaplar incelendiğinde, yöneticilerin %47,4’ü bu maddeye böyle bir sorun yoktur, %42,1’ü kısmen böyle bir sorun vardır, öğretmenlerin de %40,6’sı böyle bir sorun yoktur, %52,3’ü kısmen ve çoğu zaman böyle bir sorun vardır cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin ise %51,4’ü böyle bir sorun yoktur, %31,4’ü kısmen böyle bir sorun vardır görüşünü bildirmişlerdir. Araç sürücülerinin de %60,6 ile yarıdan fazlası kısmen böyle bir sorun olduğunu belirtirken %27,1’i böyle bir sorun yoktur demıştır. Bu bulgulara göre toplamda yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin %43,9’u yolların sürekli bozuk olmasının taşımayı engellemesi maddesine böyle bir sorun yoktur diye cevap vermiştir. Yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin %40’a yakını ise kısmen böyle bir sorun olduğu konusunda görüş bildirmiştir. Sonuç olarak yolların sürekli bozuk olmasının taşımayı engellemesi kısmen sorun olarak görülmektedir.

Tablo 11. Kış aylarında yolların kapanmasının ve bozulmasının taşımayı güçleştirmesine ilişkin yüzde ve frekans dağılımları

Katılımcı Grupları	Böyle bir sorun yoktur		Kısmen böyle bir sorun vardır		Çoğu zaman böyle bir sorun vardır		Her zaman böyle bir sorun vardır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yönetici	8	21,1	22	57,9	7	18,4	1	2,6	38	100
Öğretmen	42	16,4	135	52,7	46	18	33	12,9	256	100
Öğrenci	115	26,1	201	45,7	71	16,1	53	12	440	100
Araç Sürücüsü	30	19,4	65	41,9	48	31	12	7,7	155	100
Toplam	195	21,9	423	47,6	172	19,3	99	11,1	889	100

“Kış aylarında yolların kapanmasının ve bozulmasının taşımayı güçleştirmesi” maddesine verilen cevaplar incelendiğinde, yöneticilerin %21,1’i bu maddeye böyle bir sorun yoktur, %57,9’u kısmen, %18,4’ü çoğu zaman böyle bir sorun vardır, öğretmenlerin de %16,4’ü böyle bir sorun yoktur, %52,7’si kısmen, %18’i çoğu zaman böyle bir sorun vardır cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin ise %26,1’i böyle bir sorun yoktur, %45,7’i kısmen, %16,1’i çoğu zaman böyle bir sorun vardır görüşünü bildirmişlerdir. Araç sürücülerinin de %19,4’ü böyle bir sorun yoktur derken, %41,9’u kısmen, %31’i çoğu zaman böyle bir sorun vardır demiştir. Bu bulgulara göre toplamda yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin %21,9’u kış aylarında yolların kapanmasının ve bozulmasının taşımayı güçleştirmesi maddesine böyle bir sorun yoktur diye cevap vermiştir. Yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin %66,9’u kısmen ve çoğu zaman böyle bir sorun olduğu konusunda görüş bildirmiştir. Sonuç olarak kış aylarında yolların kapanmasının ve bozulmasının taşımayı güçleştirmesi çoğu zaman sorun olarak görülmektedir.

Tablo 12. Araç sürücülerinin okul servis araçları hizmet yönetmeliğinde belirtilen özellikleri taşımamasına ilişkin yüzde ve frekans dağılımları

Katılımcı Grupları	Böyle bir sorun yoktur		Kısmen böyle bir sorun vardır		Çoğu zaman böyle bir sorun vardır		Her zaman böyle bir sorun vardır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yönetici	27	71,1	8	21,1	2	5,3	1	2,6	38	100
Öğretmen	134	52,3	91	35,5	17	6,6	14	5,5	256	100
Öğrenci	345	78,4	71	16,1	18	4,1	6	1,4	440	100
Toplam	506	67,2	170	24,2	37	5,3	21	3,1	734	100

“Araç sürücülerinin okul servis araçları hizmet yönetmeliğinde belirtilen özellikleri taşımaması” maddesine verilen cevaplar incelendiğinde, yöneticilerin %71,1’ü bu maddeye böyle bir sorun yoktur, %21,1’i kısmen böyle bir sorun vardır, öğretmenlerin de %52,3’ü böyle bir sorun yoktur, %42,1’i kısmen ve çoğu zaman böyle bir sorun vardır cevabını vermişlerdir. Öğrencilere bu soru maddesi araç sürücülerinin trafik kurallarına uyup uymaması şeklinde sorulmuştur. Öğrencilerin %78,4’ü bu soru maddesine böyle bir sorun yoktur, %16,1’i kısmen böyle bir sorun vardır görüşünü bildirmişlerdir. Bu bulgulara göre toplamda yönetici, öğretmen ve öğrencilerin büyük çoğunluğu, %67,2 oranla araç sürücülerinin okul servis araçları hizmet yönetmeliği’nde belirtilen özellikleri taşıdıkları konusunda aynı görüştedirler. Yönetici, öğretmen ve öğrencilerin %24,2’si ise kısmen böyle bir sorun olduğu konusunda görüş bildirmiştir. Sonuç olarak; araç sürücülerinin okul servis araçları hizmet yönetmeliğinde belirtilen özellikleri taşımaması kısmen sorun olarak görülmektedir.

Tablo 13. Taşıma sebebiyle öğrencilerde sağlık sorunlarının ortaya çıkmasına ilişkin yüzde ve frekans dağılımları

Katılımcı Grupları	Böyle bir sorun yoktur		Kısmen böyle bir sorun vardır		Çoğu zaman böyle bir sorun vardır		Her zaman böyle bir sorun vardır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Yönetici	29	76,3	8	21,1	1	2,6	-	-	38	100
Öğretmen	169	66	72	28,1	11	4,3	4	1,6	256	100
Öğrenci	371	84,3	40	9,1	16	3,6	13	3	440	100
Araç Sürücüsü	138	89	15	9,7	1	0,6	1	0,6	155	100
Toplam	707	79,5	135	15,2	29	3,3	18	2	889	100

“Taşıma sebebiyle öğrencilerde sağlık sorunlarının ortaya çıkması” maddesine verilen cevaplar incelendiğinde, yöneticilerin %76,3’ü bu maddeye böyle bir sorun yoktur, %21,1’i kısmen böyle bir sorun vardır, öğretmenlerin de %66’sı böyle bir sorun yoktur, %28,1’i kısmen böyle bir sorun vardır cevabını vermişlerdir. Öğrencilerin %84,3’ü böyle bir sorun yoktur, %9,1’i kısmen böyle bir sorun vardır görüşünü bildirmiştir. Araç sürücülerinin ise %89’u böyle bir sorun olmadığını belirtmiştir. Bu bulgulara göre toplamda yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin büyük çoğunluğu, %79,5 oranla taşıma sebebiyle öğrencilerde sağlık sorunlarının ortaya çıkmadığı konusunda aynı görüştedirler. Yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin %15,2’si ise kısmen böyle bir sorun olduğu konusunda görüş bildirmiştir. Sonuç olarak; taşıma sebebiyle öğrencilerde sağlık sorunlarının ortaya çıkması kısmen sorun olarak görülmektedir.

Tablo 14. Taşıma araçlarında emniyet kemerinin olmamasına ilişkin yüzde ve frekans dağılımları

Katılımcı Grupları	Böyle bir sorun yoktur		Kısmen böyle bir sorun vardır		Çoğu zaman böyle bir sorun vardır		Her zaman böyle bir sorun vardır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Öğrenci	196	44,5	120	27,3	29	6,6	95	21,6	440	100
Araç Sürücüsü	116	74,8	18	11,6	10	6,5	11	7,1	155	100
Toplam	312	52,4	138	23,2	39	6,6	106	17,8	595	100

“Taşıma araçlarında emniyet kemerinin olmaması” maddesine verilen cevaplar incelendiğinde öğrencilerin %44,5’i böyle bir sorun yoktur, %27,3’ü kısmen, %6,6’sı çoğu zaman ve %21,6’sı her zaman böyle bir sorun vardır görüşünü belirtmiştir. Araç sürücülerinin ise %74,8’i böyle bir sorun olmadığını belirtirken, %11,6’sı kısmen, %6,5’i çoğu zaman ve %7,1’i her zaman böyle bir sorun vardır demiştir. Bu bulgulara göre toplamda öğrenci ve araç sürücülerinin yarısından fazlası, %52,4 oranla taşıma araçlarında emniyet kemerinin olduğunu belirtmiştir. Öğrenci ve araç sürücülerinin %23,2’si kısmen, %6,6’sı çoğu zaman, %17,8’si her zaman böyle bir sorun olduğu konusunda görüş bildirmiştir. Sonuç olarak taşıma araçlarında emniyet kemerinin olmaması çoğu zaman sorun olarak görülmektedir.

Tablo 15. Taşıma araçlarının soğuk havalarda yeterince ısınmamasına ilişkin yüzde ve frekans dağılımları

Katılımcı Grupları	Böyle bir sorun yoktur		Kısmen böyle bir sorun vardır		Çoğu zaman böyle bir sorun vardır		Her zaman böyle bir sorun vardır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Öğrenci	258	58,6	112	25,5	38	8,6	32	7,3	440	100
Araç Sürücüsü	139	89,7	14	9	-	-	2	1,3	155	100
Toplam	397	66,7	126	21,2	38	6,4	34	5,7	595	100

“Taşıma araçlarının soğuk havalara yeterince ısınmaması” maddesine verilen cevaplar incelendiğinde öğrencilerin %58,6’sı böyle bir sorun yoktur, %25,5’i kısmen, %8,6’sı çoğu zaman ve %7,3’ü her zaman böyle bir sorun vardır görüşünü belirtmiştir. Araç

sürücülerinin ise %89,7'si böyle bir sorun olmadığını belirtirken , %9'u kısmen ve %1,3'ü her zaman böyle bir sorun vardır demiştir. Bu bulgulara göre toplamda öğrenci ve araç sürücülerinin yarıdan fazlası, %66,7 oranla taşıma araçlarının soğuk havalarda yeterince ısınamama sorununun olmadığını belirtmiştir. Öğrenci ve araç sürücülerinin %21,2'si kısmen, %6,4'ü çoğu zaman, %5,7'si her zaman böyle bir sorun olduğu konusunda görüş bildirmiştir. Sonuç olarak taşıma araçlarının soğuk havalarda yeterince ısınmaması kısmen sorun olarak görülmektedir.

Tablo 16. Taşıma araçlarında öğrenciler arasında yer kapma, itme, saygısız hareketlerde bulunma gibi olumsuz davranış ve olayların olmasına ilişkin yüzde ve frekans dağılımları

Katılımcı Grupları	Böyle bir sorun yoktur		Kısmen böyle bir sorun vardır		Çoğu zaman böyle bir sorun vardır		Her zaman böyle bir sorun vardır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Öğrenci	265	60,2	102	23,2	31	7	42	9,5	440	100
Araç Sürücüsü	133	85,8	20	12,9	2	1,3	-	-	155	100
Toplam	398	66,9	122	20,5	33	5,5	42	7,1	595	100

“Taşıma araçlarında öğrenciler arasında yer kapma, itme, saygısız hareketlerde bulunma gibi olumsuz davranış ve olayların olması” maddesine verilen cevaplar incelendiğinde öğrencilerin %60,2'si böyle bir sorun yoktur, %23,2'si kısmen, %7'si çoğu zaman ve %9,5'i her zaman böyle bir sorun vardır görüşünü belirtmiştir. Araç sürücülerinin ise %85,8'i böyle bir sorun olmadığını belirtirken , %12,9'u kısmen ve %1,3'ü çoğu zaman böyle bir sorun vardır demiştir. Bu bulgulara göre toplamda öğrenci ve araç sürücülerinin yarıdan fazlası, %66,9 oranla taşıma araçlarında öğrenciler arasında yer kapma, itme, saygısız hareketlerde bulunma gibi olumsuz davranış ve olayların olmadığını belirtmiştir. Öğrenci ve araç sürücülerinin %20,5'i ise kısmen, %5,5'i çoğu zaman, %7,1'i her zaman böyle bir sorun olduğu konusunda görüş bildirmiştir. Sonuç olarak taşıma araçlarında öğrenciler arasında yer kapma, itme, saygısız hareketlerde bulunma gibi olumsuz davranış ve olayların olması kısmen sorun olarak görülmektedir.

Tablo 17. Taşıma sırasında camdan sarkma, kapıya kısma, araba durmadan inme gibi güvenlik açısından tehlikeli hadiselerin olmasına ilişkin yüzde ve frekans dağılımları

Katılımcı Grupları	Böyle bir sorun yoktur		Kısmen böyle bir sorun vardır		Çoğu zaman böyle bir sorun vardır		Her zaman böyle bir sorun vardır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Öğrenci	333	75,7	58	13,2	33	7,5	16	3,6	440	100
Araç Sürücüsü	145	93,5	9	5,8	-	-	1	0,6	155	100
Toplam	478	80,3	67	11,3	33	5,5	17	2,9	595	100

“Taşıma sırasında camdan sarkma, kapıya kısma, araba durmadan inme gibi güvenlik açısından tehlikeli hadiselerin olması” maddesine verilen cevaplar incelendiğinde öğrencilerin %75,7'si böyle bir sorun yoktur, %13,2'si kısmen, %7,5'i çoğu zaman ve %3,6'sı her zaman böyle bir sorun vardır görüşünü belirtmiştir. Araç sürücülerinin ise %93,5'i böyle bir sorun olmadığını belirtirken, %5,8'i kısmen böyle bir sorun vardır demiştir. Bu bulgulara göre toplamda öğrenci ve araç sürücülerinin büyük bir çoğunluğu, %80,3 oranla taşıma sırasında camdan sarkma, kapıya kısma, araba durmadan inme gibi güvenlik açısından tehlikeli hadiselerin olmadığını belirtmiştir. Öğrenci ve araç sürücülerinin %11,3'ü ise kısmen, %5,5'i çoğu zaman, %2,9'u her zaman böyle bir sorun olduğu konusunda görüş bildirmiştir. Sonuç olarak taşıma sırasında camdan sarkma, kapıya kısma, araba durmadan inme gibi güvenlik açısından tehlikeli hadiselerin olması kısmen sorun olarak görülmektedir.

Tablo 18. Taşıma esnasında araç sürücülerinin sigara içmesine ilişkin yüzde ve frekans dağılımları

Katılımcı Grupları	Böyle bir sorun yoktur		Kısmen böyle bir sorun vardır		Çoğu zaman böyle bir sorun vardır		Her zaman böyle bir sorun vardır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Öğrenci	255	58	100	22,7	39	8,9	46	10,5	440	100
Toplam	255	58	100	22,7	39	8,9	46	10,5	440	100

“Taşıma esnasında araç sürücülerinin sigara içmesi” maddesine verilen cevaplar incelendiğinde öğrencilerin %58’i böyle bir sorun yoktur, %22,7’si kısmen, %8,9’u çoğu zaman ve %10,5’i her zaman böyle bir sorun vardır görüşünü belirtmiştir. Bu soru araç sürücülerine öğrencinin yanında sigara içer misiniz şeklinde sorulmuştur. Bu soru maddesine araç sürücülerinin %92,3’ü ile büyük çoğunluğu hiçbir zaman taşıma esnasında öğrencilerin yanında sigara içmediğini belirtirken; %5,2’si bazen, %2,6’sı her zaman taşıma esnasında öğrencilerin yanında sigara içtiğini söylemiştir. Bu bulgular değerlendirildiğinde öğrencilerin ve araç sürücülerinin görüşleri arasında büyük bir fark olduğu görülmektedir. Araç sürücülerinin büyük çoğunluğu (%92,3) hiçbir zaman sigara içmiyorum derken öğrencilerden araç sürücülerinin sigara içmediklerini belirtenlerin oranı %58’dir. Toplamda öğrencilerin %42’si kısmen, çoğu zaman ve her zaman taşıma esnasında araç sürücülerinin sigara içmesini sorun olarak görmektedir. Sonuç olarak araç sürücülerinin sigara içmesini öğrenciler çoğu zaman sorun olarak görmektedir.

Tablo 19. Taşıma araçlarında öğrencileri denetleyecek ve onlarla ilgilenecek refakatçi öğretmen ya da görevlinin olmamasına ilişkin yüzde ve frekans dağılımları

Katılımcı Grupları	Böyle bir sorun yoktur		Kısmen böyle bir sorun vardır		Çoğu zaman böyle bir sorun vardır		Her zaman böyle bir sorun vardır		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Araç Sürücüsü	92	59,4	18	11,6	5	3,2	40	25,8	155	100
Toplam	92	59,4	18	11,6	5	3,2	40	25,8	155	100

“Taşıma araçlarında öğrencileri denetleyecek ve onlarla ilgilenecek refakatçi öğretmen yâda görevlinin olmaması” maddesine verilen cevaplar incelendiğinde araç sürücülerinin %59,4’ü ile yarısından fazlası böyle bir sorun olmadığını belirtirken; %14,8’i kısmen ve çoğu zaman, %25,8’i ise her zaman böyle bir sorun olduğunu belirtmiştir. Bu bulgular değerlendirildiğinde araç sürücülerinin %40,6’sı kısmen, çoğu zaman ve her zaman taşıma araçlarında öğrencileri denetleyecek ve onlarla ilgilenecek refakatçi öğretmen ya da görevlinin olmamasını sorun olarak görmektedir. Sonuç olarak bu madde çoğu zaman sorun olarak görülmektedir.

2. Taşıma ve taşıma araçları ile ilgili sorunlara ilişkin yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin algılarının karşılaştırılması

Taşıma ve taşıma araçları ile ilgili sorunlara ilişkin yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin algılarının karşılaştırılmasına yönelik bulgular tablo 20 ile tablo 22 arasında verilmiştir.

Tablo 20. Yönetici ve araç sürücülerinin taşınmalı ilköğretim uygulamasında karşılaşılan sorunlar konusunda görevlerine göre t - testi

	Değişkenler	N	\bar{X}	S	t	p
Madde 20	Yönetici	38	1,34	,53	1,45	,147
	Araç sürücüsü	155	1,18	,62		
Madde 21	Yönetici	38	1,47	,72	3,00	,003
	Araç sürücüsü	155	1,17	,49		
Madde 22	Yönetici	38	1,50	,68	6,34	,000
	Araç sürücüsü	155	1,05	,27		

Madde 23	Yönetici	38	1,28	,51	4,13	,000
	Araç sürücüsü	155	1,05	,23		
Madde 24	Yönetici	38	1,36	,54	3,03	,003
	Araç sürücüsü	155	1,12	,40		
Madde 25	Yönetici	38	1,31	,66	4,14	,000
	Araç sürücüsü	155	1,04	,23		
Madde 26	Yönetici	38	1,63	,67	2,05	,041
	Araç sürücüsü	155	1,89	,72		
Madde 27	Yönetici	38	2,02	,71	1,61	,108
	Araç sürücüsü	155	2,27	,86		
Madde 29	Yönetici	38	1,26	,50	1,73	,084
	Araç sürücüsü	155	1,12	,40		

Taşımali ilköğretimde karşılaşılan sorunlar konusunda her bir anket maddesi için yönetici ve araç sürücülerinin görüşleri arasında bir fark olup olmadığını anlamak için verilere t- testi uygulanmıştır. Sonuç olarak; Madde 21, 22, 23, 24, 25 ve 26'da ($p < 0,05$) yönetici ve araç sürücülerinin algıları arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Yöneticilerin araç sürücülerinden, "Taşıma araçlarına öğrenciler ve görevli personel dışında kimselerin alınması", "Araç sürücülerinin öğrencilerle yeterince iyi ve olumlu ilişkiler kuramaması", "Taşıma araçlarının okula zamanında ulaşamaması", "Öğrencilerin okula gidip gelirken çok yorulması", "Taşımada kullanılan araçların okul servis araçları hizmet yönetmeliğinde belirtilen özellikleri taşınamaması" ve "Yolların sürekli bozuk olmasının taşımayı engellemesi" maddelerinde farklı düşündükleri görülmektedir.

Tablo 21. Öğretmen ve araç sürücülerinin taşımali ilköğretim uygulamasında karşılaşılan sorunlar konusunda görevlerine göre t - testi

	Değişkenler	N	\bar{X}	S	t	p
Madde 20	Öğretmen	256	1,72	,84	6,89	,000
	Araç sürücüsü	155	1,18	,62		
Madde 21	Öğretmen	256	1,82	,93	7,93	,000
	Araç sürücüsü	155	1,17	,49		
Madde 22	Öğretmen	256	1,71	,81	9,84	,000
	Araç sürücüsü	155	1,05	,27		
Madde 23	Öğretmen	256	1,50	,69	7,69	,000
	Araç sürücüsü	155	1,05	,23		
Madde 24	Öğretmen	256	1,67	,77	8,04	,000
	Araç sürücüsü	155	1,12	,40		
Madde 25	Öğretmen	256	1,55	,78	7,84	,000
	Araç sürücüsü	155	1,04	,23		
Madde 26	Öğretmen	256	1,85	,89	,44	,659
	Araç sürücüsü	155	1,89	,72		
Madde 27	Öğretmen	256	2,27	,88	,02	,978
	Araç sürücüsü	155	2,27	,86		
Madde 29	Öğretmen	256	1,41	,65	4,90	,000
	Araç sürücüsü	155	1,12	,40		

Taşımali ilköğretimde karşılaşılan sorunlar konusunda her bir anket maddesi için öğretmen ve araç sürücülerinin görüşleri arasında bir fark olup olmadığını anlamak için verilere t- Testi uygulanmış, çıkan sonuçta Madde 20, 21, 22, 23, 24, 25 ve 29'da ($p < 0,05$) öğretmen ve araç sürücülerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin araç sürücülerinden, "Taşıma araçlarında öğrencilerin sıkışık ve ayakta gidip gelmesi", "Taşıma araçlarına öğrenciler ve görevli personel dışında kimselerin alınması", "Araç sürücülerinin öğrencilerle yeterince iyi ve olumlu ilişkiler kuramaması", "Taşıma araçlarının okula zamanında ulaşamaması", "Öğrencilerin okula gidip gelirken çok

yorulması”, “Taşımada kullanılan araçların okul servis araçları hizmet yönetmeliğinde belirtilen özellikleri taşınamaması” ve “Taşıma sebebiyle öğrencilerde sağlık sorunlarının ortaya çıkması” maddelerinde farklı düşündükleri görülmektedir.

Tablo 22. Öğrenci ve araç sürücülerinin taşınmalı ilköğretim uygulamasında karşılaşılan sorunlar konusunda görevlerine göre t - testi

	Değişkenler	N	\bar{X}	S	t	p
Madde 20	Öğrenci	440	1,58	,94	5,00	,000
	Araç sürücüsü	155	1,18	,62		
Madde 21	Öğrenci	440	1,77	,94	7,51	,000
	Araç sürücüsü	155	1,17	,49		
Madde 22	Öğrenci	440	1,39	,75	5,54	,000
	Araç sürücüsü	155	1,05	,27		
Madde 23	Öğrenci	440	1,47	,80	6,28	,000
	Araç sürücüsü	155	1,05	,23		
Madde 24	Öğrenci	440	1,26	,65	2,47	,014
	Araç sürücüsü	155	1,12	,40		
Madde 25	Öğrenci	440	1,24	,57	4,09	,000
	Araç sürücüsü	155	1,04	,23		
Madde 26	Öğrenci	440	1,76	,97	1,52	,127
	Araç sürücüsü	155	1,89	,72		
Madde 27	Öğrenci	440	2,14	,94	1,51	,131
	Araç sürücüsü	155	2,27	,86		
Madde 29	Öğrenci	440	1,25	,66	2,17	,030
	Araç sürücüsü	155	1,12	,40		
Madde 30	Öğrenci	440	2,05	1,17	5,74	,000
	Araç sürücüsü	155	1,45	,89		
Madde 31	Öğrenci	440	1,64	,91	6,74	,000
	Araç sürücüsü	155	1,12	,43		
Madde 32	Öğrenci	440	1,65	,96	6,28	,000
	Araç sürücüsü	155	1,15	,39		
Madde 33	Öğrenci	440	1,39	,77	4,85	,000
	Araç sürücüsü	155	1,07	,33		

Taşınmalı ilköğretimde karşılaşılan sorunlar konusunda her bir anket maddesi için öğrenci ve araç sürücülerinin görüşleri arasında bir fark olup olmadığını anlamak için verilere t- Testi uygulanmış, çıkan sonuçta Madde 20, 21, 22, 23, 24, 25, 29, 30, 31, 32 ve 33'te ($p < 0,05$ öğrenci ve araç sürücülerinin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin araç sürücülerinden, “Taşıma araçlarında öğrencilerin sıkışık ve ayakta gidip gelmesi”, “Taşıma araçlarına öğrenciler ve görevli personel dışında kimselerin alınması”, “Araç sürücülerinin öğrencilerle yeterince iyi ve olumlu ilişkiler kuramaması”, “Taşıma araçlarının okula zamanında ulaşamaması”, “Öğrencilerin okula gidip gelirken çok yorulması”, “Taşımada kullanılan araçların okul servis araçları hizmet yönetmeliğinde belirtilen özellikleri taşınamaması”, “Taşıma sebebiyle öğrencilerde sağlık sorunlarının ortaya çıkması”, “Taşıma araçlarında emniyet kemerinin olmaması”, “Taşıma araçlarının soğuk havalara yeterince ısınamaması”, “Taşıma araçlarında öğrenciler arasında yer kapma, itme, saygısız hareketlerde bulunma gibi olumsuz davranış ve olayların olması” ve “Taşıma sırasında camdan sarkma, kapıya kasma, araba durmadan inme gibi güvenlik açısından tehlikeli hadiselerin olması” maddelerinde farklı düşündükleri görülmektedir.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmanın bulgularına ilişkin sonuç ve öneriler yer almaktadır.

1. Araştırmaya katılan yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin büyük bir çoğunluğu “Kış aylarında yolların kapanmasının ve bozulmasının taşımayı güçleştirmesi” maddesini çoğu zaman sorun olarak gördüklerini belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan yönetici, öğretmen, öğrenci ve araç sürücülerinin büyük bir çoğunluğu “Taşıma araçlarında öğrencilerin sıkışık ve ayakta gidip gelmesi”, “Araç sürücülerinin öğrencilerle yeterince iyi ve olumlu ilişkiler kuramaması”, “Taşıma araçlarının okula zamanında ulaşamaması”, “Öğrencilerin okula gidip gelirken çok yorulması”, “Taşımada kullanılan araçların okul servis araçları hizmet yönetmeliğinde belirtilen özellikleri taşımaması”, “Yolların sürekli bozuk olmasının taşımayı engellemesi”, “Araç sürücülerinin okul servis araçları hizmet yönetmeliğinde belirtilen özellikleri taşımaması” ve “Taşıma sebebiyle öğrencilerde sağlık sorunlarının ortaya çıkması” maddelerini ise kısmen sorun olarak görmektedirler.

2. Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu “Taşıma araçlarında emniyet kemerinin olmaması”, “Taşıma esnasında araç sürücülerinin sigara içmesi”, “Taşıma araçlarına öğrenciler ve görevli personel dışında kimselerin alınması” maddelerini, araç sürücülerinin büyük bir çoğunluğu da “Taşıma araçlarında öğrencileri denetleyecek ve onlarla ilgilenecek refakatçi öğretmen ya da görevlinin olmaması” maddesini çoğu zaman sorun olarak gördüklerini belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan öğrenci ve araç sürücülerinin büyük bir çoğunluğu “Taşıma araçlarının soğuk havalara yeterince ısınamaması”, “Taşıma araçlarında öğrenciler arasında yer kapma, itme, saygısız hareketlerde bulunma gibi olumsuz davranış ve olayların olması” ve “Taşıma sırasında camdan sarkma, kapıya kisma, araba durmadan inme gibi güvenlik açısından tehlikeli hadiselerin olması” maddelerini ise kısmen sorun olarak görmektedirler.

3. Taşımalı ilköğretimde karşılaşılan sorunlara ilişkin yönetici ve araç sürücülerinin görüşleri arasında 0,05 düzeyinde “Taşıma araçlarına öğrenciler ve görevli personel dışında kimselerin alınması”, “Araç sürücülerinin öğrencilerle yeterince iyi ve olumlu ilişkiler kuramaması”, “Taşıma araçlarının okula zamanında ulaşamaması”, “Öğrencilerin okula gidip gelirken çok yorulması”, “Taşımada kullanılan araçların okul servis araçları hizmet yönetmeliğinde belirtilen özellikleri taşımaması” ve “Yolların sürekli bozuk olmasının taşımayı engellemesi” ($p < 0,05$) maddelerinde anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır.

4. Taşımalı ilköğretimde karşılaşılan sorunlara ilişkin öğretmen ve araç sürücülerinin görüşleri arasında 0,05 düzeyinde “Taşıma araçlarında öğrencilerin sıkışık ve ayakta gidip gelmesi”, “Taşıma araçlarına öğrenciler ve görevli personel dışında kimselerin alınması”, “Araç sürücülerinin öğrencilerle yeterince iyi ve olumlu ilişkiler kuramaması”, “Taşıma araçlarının okula zamanında ulaşamaması”, “Öğrencilerin okula gidip gelirken çok yorulması”, “Taşımada kullanılan araçların okul servis araçları hizmet yönetmeliğinde belirtilen özellikleri taşımaması” ve “Taşıma sebebiyle öğrencilerde sağlık sorunlarının ortaya çıkması” ($p < 0,05$) maddelerinde anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir.

5. Taşımalı ilköğretimde karşılaşılan sorunlara ilişkin öğrenci ve araç sürücülerinin görüşleri arasında 0,05 düzeyinde , “Taşıma araçlarında öğrencilerin sıkışık ve ayakta gidip gelmesi”, “Taşıma araçlarına öğrenciler ve görevli personel dışında kimselerin alınması”, “Araç sürücülerinin öğrencilerle yeterince iyi ve olumlu ilişkiler kuramaması”, “Taşıma araçlarının okula zamanında ulaşamaması”, “Öğrencilerin okula gidip gelirken çok yorulması”, “Taşımada kullanılan araçların okul servis araçları hizmet yönetmeliğinde belirtilen özellikleri taşımaması”, “Taşıma sebebiyle öğrencilerde sağlık sorunlarının ortaya çıkması”, “Taşıma araçlarında emniyet kemerinin olmaması”, “Taşıma araçlarının soğuk havalara yeterince ısınamaması”, “Taşıma araçlarında öğrenciler arasında yer kapma, itme, saygısız hareketlerde bulunma gibi olumsuz davranış ve olayların olması” ve “Taşıma

sırasında camdan sarkma, kapıya kısıma, araba durmadan inme gibi güvenlik açısından tehlikeli hadiselerin olması" ($p < 0,05$) maddelerinde anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

6. Yönetici, öğretmen ve özellikle öğrencilerin araç sürücüleriyle olan görüş farklılıkları genelde anket maddelerinin çoğuna yansımış ve çıkan değerlendirme sonuçlarından da net olarak anlaşılmaktadır. Ayrıca sonuçları yukarıda bulgular bölümünde belirtilen araç sürücülerine sorulan anketteki 15 maddelik kişisel sorulara ve taşıma ve taşıma araçlarıyla ilgili sorun maddelerine verilen cevaplar incelendiğinde çoğu madde için araç sürücüleri açısından önemli bir sorun belirtilmemekle birlikte; yönetici, öğretmen ve özellikle öğrencilerin cevaplarından işin aslının böyle olmadığını görmekteyiz (Örneğin: Araç sürücülerinin taşıma sırasında sigara içip içmedikleri, trafik kurallarına uyup uymadıkları, öğrenciyle iyi ve olumlu ilişki kurup kuramadıkları, emniyet kemerinin olup olmaması, soğuk havalarda aracın yeterince ısınıp ısınmaması, taşıma araçlarında öğrenciler arasında olumsuz davranış ve olayların olup olmaması, taşıma sırasında güvenlik açısından tehlikeli hadiselerin olup olmaması maddelerine verilen cevaplarda olduğu gibi). Burada ya sorun olarak belirtilen maddeler araç sürücüleri açısından sorun olarak ifade edilmiyor ya da bu maddelere yanıltıcı cevaplar veriliyor; ya da defalarca aksi belirtilmesine rağmen herhangi bir yaptırımdan endişelendikleri için araç sürücülerinin cevaplarının diğer katılımcılara göre farklılık gösterdiğini söyleyebiliriz. Sonuçlara ilişkin belirtilmesi gereken diğer önemli bir nokta da; sorun maddelerine objektif cevap veren araç sürücülerinin sayısının azımsanamayacağı gerçeğidir.

ÖNERİLER

Türkiye’de taşıma ve taşıma araçları ile ilgili sorunların çözümü için bu araştırmadan elde edilen sonuçlara dayalı olarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

1. Taşıma işini yapacak olan araç sürücüleri seçilirken eğitim durumlarına bakılarak seçim yapılmalı; ehil, sorumlu, tecrübeli ve davranışlarıyla öğrencilere örnek olabilecek kişilerin tercih edilmesi sağlanmalıdır. Öğrenciler açısından araç sürücüsünün önemi ve etkisi, onlarla beraber olduğu zaman dilimi düşünüldüğünde, azımsanamayacak derecededir. Sürücünün davranışları, hareketleri ve kişiliği öğrencide kalıcı izler bırakmaktadır. Bu sebeple bu konu ihmal edilmemesi ve üzerinde ısrarla durulması gereken bir konudur.

2. Taşıma işini yapacak araç sürücüleri eğitim kurslarına alınarak öğrenci taşıma sorumluluğu konusunda bilinçlendirilmelidir. Ayrıca araç sürücüleri öğrenci taşımacılığı ile ilgili çok yönlü bilgilendirilmelidir. Bu bilgilendirme ilk yardım, acil durumlara müdahale, çocuk psikolojisi gibi alanları içermelidir.

3. Taşımada kullanılan yolların taşıma için daha uygun ve elverişli hale getirilmesi, yol bakım ve onarım çalışmalarının düzenli olarak zamanında yapılması ve özellikle kış aylarında araçların ulaşımını sağlayabilmek için gerekli tedbirlerin alınarak, yolların sürekli açık bulundurulması gerekmektedir.

4. Taşımada kullanılan araçların seçiminde gerekli özen gösterilmeli ve taşıma araçlarının Okul Taşıtları Yönetmeliği’ne uygun olmasına dikkat edilmeli, bilhassa; emniyet kemerleri ve ilkyardım malzemeleri konusunda taviz verilmemeli ve bu konuda gerekli denetimler okul yönetimleriyle birlikte, özellikle jandarma ve polis tarafından düzenli ve ciddi bir şekilde yapılmalı ve kurallara uymayanlara, öğrenci güvenliğini ihmal edenlere caydırıcı yaptırım ve cezalar uygulanmalıdır.

5. Öğrencilerin sıkışık ve ayakta gidip gelmemeleri için araç kapasitesi ile öğrenci sayısı uyumlu olmalı ve araçlara öğrenci dışında yolcu alınmamalıdır. Öğrencilerin yorgun düşmemeleri için taşıma işini yapan araçların yeni ve rahat olması gerekir. Ayrıca tam anlamıyla okul servis araçları hizmet yönetmeliğinde belirtilen özellikleri taşıyan araç

sürücülerine ihalelerin verilmesi gerekmektedir. Bunun için yönetmeliklerde ve yönergelerde gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

6. Taşıma sırasında öğrenciler arasında olabilecek olumsuz davranış ve olayların olmasını, güvenlik açısından tehlikeli hadiselerin vuku bulmasını önlemek için araçlarda öğrencileri denetleyecek ve onlarla ilgilenecek refakatçi öğretmen ya da görevlinin bulundurulması gerekmektedir.

Araştırmacılar İçin Öneriler

1. Taşıma ve taşıma araçları ile ilgili sorunlara ve araç sürücülerinin durumuna ilişkin araştırmalar oldukça sınırlı sayıdadır. Farklı bölge ve illerde farklı veri toplama araçlarıyla benzer araştırmalar yapılabilir.

2. Özellikle nicel araştırmaların yanında nitel araştırmalara da ihtiyaç duyulmaktadır.

KAYNAKÇA

- Ağırkaya, A. (2010). *Taşımali eğitim uygulamasında öğretmenler ve öğrencilerin karşılaştıkları güçlükler*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Altunsaray, A. (1996). *Taşımali ilköğretim uygulamasının değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.
- Baş, Mehmet. (2001). *Taşımali İlköğretimde Karşılaşılan Sorunlar (Bolu ili Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Boğa, M. (2010). *Taşımali ilköğretim uygulamasının öğrencileri taşıyan yerleşim birimlerindeki köy halkı ve velilerin görüşlerine göre incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Büyükboyacı, Ş. (1998). *Taşımali ilköğretim uygulaması ve sorunları (Çanakkale ili örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Büyükkaragöz Savaş, Şahin Hasan (1995). *Taşımali İlköğretim Uygulamaları*. *Eğitim ve Bilim Dergisi*,19(96), 38-50
- Erkan. S. (1999). Okul servis sürücüleri ve rehberlik hizmetleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 17,73-78
- Kabaş, N. (2006). *Taşımali ilköğretim uygulamasında karşılaşılan sorunlar*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Karakütük, M. (1996). *Taşımali ilköğretim uygulaması ve sorunları (Sincan ilçesi örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Küçük, A. (2010). *Taşımali ilköğretim okullarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin karşılaştıkları sorunlar (Aksaray İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Selçuk Üniversitesi, Konya.
- MEB. İlköğretim Genel Müdürlüğü Taşımali İlköğretim Şubesi.
- MEB. (2001). Milli Eğitim Sayısal Veriler 1999 – 2000. Ankara: MEB Basımevi.
- MEB. (2002). Milli Eğitim Sayısal Veriler 2000 – 2001. Ankara: MEB Basımevi.
- MEB. (2003). Milli Eğitim Sayısal Veriler 2001 – 2002. Ankara: MEB Basımevi.
- MEB. (2004). Milli Eğitim Sayısal Veriler 2002 – 2003. Ankara: MEB Basımevi.
- MEB. (2005). Milli Eğitim Sayısal Veriler 2003 – 2004. Ankara: MEB Basımevi.
- MEB. (2006). Milli Eğitim Sayısal Veriler 2004 – 2005. Ankara: MEB Basımevi.
- MEB. (2007). Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2006–2007. Ankara: MEB Yayınlar Dairesi Başkanlığı.
- MEB. (2008). Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2007–2008. Ankara: MEB Yayınlar Dairesi Başkanlığı.
- MEB. (2009). Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2008–2009. Ankara: MEB Yayınlar Dairesi Başkanlığı.
- MEB. (2010). Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2009–2010. Ankara: MEB Yayınlar Dairesi Başkanlığı.
- MEB. (2011). Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2010–2011. Ankara: MEB Yayınlar Dairesi Başkanlığı.
- MEB. (2013). Milli Eğitim İstatistikleri, Örgün Eğitim 2012–2013. Ankara: MEB Yayınlar Dairesi Başkanlığı.
- Özkan, N. (1997). *Taşımali ilköğretim uygulamasında sayısal gelişmeler, güçlükler ve çözüm önerileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Taşdemir, M. (2010). *Taşımali eğitime ilişkin veli görüşleri: Sorunlar ve öneriler (Şile İlçesi örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Turan, S. (2011). *Taşımali ilköğretim uygulamasında karşılaşılan güçlükler (Zonguldak İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.

- Uçak, O. (2010). *Taşımali Eğitim Uygulaması ve Karşılaşılan Sorunlar (Rize İli Örneği)*. 19. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 16-18 Eylül 2010, Lefkoşa, KKTC.
- Yeşilyurt, M., Orak, S., Tozlu, N., Uçak, A. ve Sezer, D. (2007). İlköğretimde taşımali eğitim araştırması (Van il merkezi örneği), *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(19), 197-213.
- Yılmaz, E. (1998). *Taşımali İlköğretim Uygulaması (Kırşehir İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.

Perceptions of Managers, Teachers, Students and Bus Drivers about the Problems of School Bussing and School Bussing Vehicles in Turkey

Ergün Receptoğlu²

Summary

INTRODUCTION

The Ministry of National Education conducts educational activities on a central level in the Republic of Turkey. The national education system aims to educate all citizens as individuals who are able to cope with the challenges of the information and technology era, are able to think critically, have developed problem-solving skills, have high sense of responsibility, are respectful for democratic values and are committed to the principles and reforms of Atatürk.

School Bussing aims to provide education for the children of compulsory education age living in less populated and sparsely settled areas. It aims to reduce the number of schools with combined classes and offer more qualified education and training services. Students are bussed to central schools from their regions on a daily basis. The Ministry of National Education (MONE) meets the needs of transported students such as transportation, lunch, books and stationery (MONE, 2000; meb.gov.tr). School bussing started as a pilot implementation in Kırklareli and Kocaeli provinces in the academic year 1989-1990 for the first time in Turkey and in addition to these provinces, Antalya, Balıkesir, Çankırı, Gaziantep, Konya, Çanakkale and Van provinces were added to school bussing in the academic year 1990-1991. The number of provinces included in school bussing increased to 57 in the academic year 1994-1995. With the transition to eight years compulsory education in the academic year 1997-1998. School Bussing was expanded to 70 provinces by determining its principles and standards. School Bussing continues to expand since 1989. Especially its role on spreading compulsory education is important. Numerical data show that bussed primary education made a major contribution to the process especially in and after the period of eight years of primary education. It is thought that the scope of school bussing will expand as compulsory education increased to 12 years.

PURPOSE

The aim of this research is to analyze perceptions of managers, teachers, students and bus drivers about the problems of school bussing and school bussing vehicles and the situation of drivers of school bussing vehicles in Turkey and to propose solutions to the problems by putting forward, analyzing and commenting on the manager's, teacher's, students' and bus drivers' views about the problems of school bussing and school bussing vehicles. It is thought that the findings of this research will contribute a great to solve the problems of school bussing and create a data base for increasing the efficiency of educational management at all levels. This research also will contribute a great as it put forward the situation of drivers of school bussing vehicles in Turkey.

METHOD

This research is a descriptive study in the survey model. The study group includes managers, teachers, students and drivers of school bussing vehicles in central provinces of

² Asst. Professor, Kastamonu University, ereceptoglu@kastamonu.edu.tr

Kastamonu, Karabük and Çankırı. The study group of the research is from 25 primary schools in Kastamonu, Karabük and Çankırı cities central provinces in the academic year of 2005–2006. Questionnaire which is developed to gather information suitable for the aim of the research have been conducted on 38 managers, 256 teachers, 440 students and 155 bus drivers who are in study group. SPSS 11.5 program was used in data analysis. The frequency, percentage, arithmetic means and t test were used in data analysis and in the interpretation of the data.

RESULTS AND CONCLUSION

When we evaluate the research findings about the problems of school bussing and school bussing vehicles; According to the managers, teachers, students and drivers of school bussing vehicles, Difficulties faced in transportation because of deteriorated and blocked ways in winters, absence of seat belts in transportation vehicles, bus driver's cigarette smoking and taking any kind of people to these vehicles except students and personnel, absence of guide teacher or personnel who will control and take care of students in transportation vehicles are seen as a main problem areas. Also; there is a meaningful difference in most of the problem articles about school bussing and transportation vehicles between the opinions of managers, teachers, students and drivers of school bussing vehicles.